

Asociacijos Vilniaus Moterų namai lyčių lygybės planas (2025-2030)

Asociacija Vilniaus Moterų namai (toliau – VMN) siekia kurti saugią, sveiką, pagarba, dėmesiu ir tolerancija grįstą aplinką. VMN yra moterų pilietinė organizacija veikianti žmogaus teisių apsaugos ir įtvirtinimo srityje, pagrindinį dėmesį skiriant su lytimi susijusio smurto įveikimui. Savo veikloje VMN didele dalimi remiasi savanoriška veikla, reguliariai vykdo savanorių rengimo programą, sudarant sąlygas savanoriams įgyti svarbių žinių iš moterų judėjimo istorijos, žmogaus teisių diskurso, taip pat žinių ir įgūdžių reikalingų teikiant pagalbą smurtą ir prievartą patiriančioms moterims. Savo darbuotojams, asociacijos nariams ir savanoriams siekiama sudaryti sąlygas karjeros galimybėms, vertinti individualumą ir laisvus pasirinkimus, užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms ir garantuoti lygias galimybes.

Siekiant faktinės lyčių lygybės asociacija vykdo energingą advokaciją bendradarbiaujant su įstatymų leidėju, sprendimų priėmėjais nacionaliniu ir savivaldos lygiu. Taip pat vysto tarpinstitucinį bendradarbiavimą su panašių tikslų siekiančiomis pilietinėmis organizacijomis Lietuvoje ir už jos ribų, kitomis organizacijomis ir institucijomis. Pabrėžtina, kad faktinės lyčių lygybės galima pasiekti tik taikant laikinas specialiąsias moterų pažangos priemones, todėl vykdant advokaciją skiriamas nuolatinis dėmesys pasiekti šių priemonių įgyvendinimo.

Lyčių lygybės planas - tai institucinės politikos instrumentas, skirtas paskatinti kultūrinius, sisteminius institucinius ir struktūrinius pokyčius organizacijoje siekiant lyčių lygybės. Lyčių lygybės planas parengtas sekant Europos lyčių lygybės instituto (EIGE), parengtomis **rekomendacijomis Lyčių lygybės planui (LLP) paruošti** (*Gear Tool*).

Plano sukūrimo pagrindai. Lyčių lygybė yra pamatinis Europos Sąjungos principas. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnis teigia: „Visuose savo veiksmuose Sąjunga siekia pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę.“ 2020 03 05 Europos Komisija paskelbė komunikatą Europos parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija¹“. Šioje Lyčių lygybės strategijoje pateikiami Europos Komisijos darbo lyčių lygybės srityje apmatai ir nustatomi 2020–2025 m. laikotarpio politikos tikslai ir pagrindiniai veiksmai. Ja siekiama užtikrinti lyčių lygybę, kad smurtas dėl lyties, diskriminacija dėl lyties ir struktūrinė moterų ir vyrų nelygybė Europoje būtų laikomi atgyvena – tai Europa, kurioje moterys ir vyrai, mergaitės ir berniukai, nepaisant jų skirtumų, būtų lygūs. Europa, kurioje jie galėtų laisvai gyventi savo pasirinktą gyvenimą, turėtų lygias galimybes pasiekti

sėkmės ir galėtų lygiomis teisėmis dalyvauti Europos visuomenės gyvenime ar tapti joje vadovais. Ši

Strategija numato veiklą keliomis kryptimis:

1. Gyvenimas be smurto ir stereotipų: kiekvienas turėtų jaustis saugus savo namuose, artimuose santykiuose, darbo vietoje, viešosiose erdvėse ir internete. Moterys ir vyrai, mergaitės ir berniukai, nepaisant visų jų skirtumų, turėtų laisvai reikšti savo idėjas ir emocijas ir siekti pasirinkto išsilavinimo bei profesijos nevaržomi lyčių normų stereotipų;
2. Gerovė lyčių lygybe grindžiamoje ekonomikoje: moterys ir vyrai, nepaisant visų jų skirtumų, turėtų turėti lygias galimybes gerai gyventi ir būti ekonomiškai nepriklausomi, gauti vienodą užmokestį už vienodos vertės darbą, turėti vienodas galimybes gauti finansavimą ir teisingas pensijas; moterys ir vyrai turėtų vienodai dalytis priežiūros ir finansinėmis pareigomis;
3. Vadovų lyčių lygybė visose visuomenės gyvenimo srityse: įmonėms, bendruomenėms ir šalims turėtų vadovauti tiek moterys, tiek vyrai, nepaisant jų skirtumų; tai, kad esate moteris arba vyras, neturėtų daryti įtakos jūsų karjerai; lyčių pusiausvyra sprendimų priėmimo ir politikos srityse;
4. Lyčių aspekto integravimas ir tarpsektorinis požiūris ES politikoje: lyčių aspekto integravimas užtikrina, kad politikos priemonėmis ir programomis būtų kuo geriau įgyvendinamos moterų ir vyrų, mergaičių ir berniukų galimybės, nepaisant jų skirtumų. Tuo siekiama teisingai ir lyčių požiūriu neutraliai perskirstyti galią, įtaką ir išteklius, kovoti su nelygybe, skatinti teisingumą ir atverti naujų galimybių;
5. Veiksmų siekiant gerinti lyčių lygybę ES finansavimas;
6. Lyčių lygybės gerinimas ir moterų įgalinimas visame pasaulyje.

Lyčių lygybės imperatyvas įtrauktas ir į Lietuvos Respublikos teisės aktus. Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo pakeitimo įstatymas, priimtas 2016 m. lapkričio 8 d. Nr. XII-2767, skirtas užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos moterų ir vyrų lygios teisės, bei uždrausti bet kokią diskriminaciją dėl asmens lyties. Lietuvos Respublikos darbo kodekso, priimto 2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. XII-2603, galiojančios redakcijos 26 str. įtvirtina lyčių lygybės ir nediskriminavimo kitais pagrindais principą.

Lyčių lygybės planas parengtas 2025-2027 metams.

Tikslas	Priemonės	Kriterijus/Rodiklis	Atsakingas asmuo
----------------	------------------	----------------------------	-------------------------

<p>1. Didinti žmogaus teisių apsaugos ir lyčių lygybės įtvirtinimo politikos žinomumą.</p>	<p>Vykdyti advokacines veiklas skirtas skatinti žmogaus teisių apsaugos ir lyčių lygybės įtvirtinimo principų įgyvendinimą nacionaliniu ir savivaldos lygiu.</p>	<p>Rengiamos kasmetinės konferencijos bendru pavadinimu „Moterų žmogaus teisės Lietuvoje X metais“ bendradarbiaujant su LRS Žmogaus teisių komitetu;</p> <p>Reguliarus bendradarbiavimas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atsakinga už lyčių lygybės politikos įgyvendinimą Lietuvoje, siekiant įstatyminės bazės tobulinimo;</p> <p>Dalyvavimas LR SADM buriuose darbo grupėse skirtose politikos priemonių įgyvendinimo tobulinimui, integruojant gerąją pasaulio praktiką ir didinant jos žinomumą.</p> <p>VMN atstovo dalyvavimas Žmogaus teisių komisijos prie Vilniaus miesto savivaldybės tarybos veikloje.</p> <p>VMN atstovų dalyvavimas SADM Lygių galimybių tyrėjų tinklo veikloje.</p>	<p>VMN prezidentė</p>
	<p>Metodinės medžiagos rengimas vadovaujantis feministine teorija ir praktika su lytimi susijusio smurto įveikimo srityje; dalijimasis šia medžiaga su kitomis</p>	<p>Parengta metodinė medžiaga, tęsiant ir papildant jau parengtas metodines priemones:</p> <p>SADM autorizuotas Metodines rekomendacija https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/veiklos-sritys/seima/seimos-politika/Methodin%C4%97s%20rekomendacijos%202018.pdf;</p> <p>WAVE handbook : the strength-based, needs-led approach as a tool of empowerment in women's specialist services supporting survivors of domestic abuse. A pilot study (2018) https://wave-network.org/wp-content/uploads/WAVE_Handbook_200205_web.pdf ;</p> <p>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas mokymo ir ugdymo procese (2022) https://www.vmotnam.lt/wp-</p>	<p>VMN valdyba</p>

	<p>pilietinėmis organizacijomis ir suinteresuotomis institucijomis.</p>	<p>content/uploads/2023/01/Metodin%C4%97s-rekomendacijos-2022.12.21.pdf ;</p> <p>The Changing paradigm in help provision for survivors of intimate partner violence. Specialised complex help vs generic social help model (2024)</p> <p>https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9781003391937/gender-based-violence-law-agn%C4%97-limant%C4%97-art%C5%ABras-tere%C5%A1kinas-r%C5%ABta-vai%C4%8Di%C5%ABnien%C4%97</p>	
	<p>Vykdamas savanorių rengimo programą, supažindinti dalyvius su ES ir Lietuvos žmogaus teisių apsaugos ir lyčių lygybės įtvirtinimo politikos pagrindais.</p>	<p>Savanorių rengimo programa papildyta žmogaus teisių ir lyčių lygybės tema.</p>	<p>Savanorių rengimo programos koordinatorius</p>
	<p>Koordinuojanti skėtinės organizacijos asociacijos „Moters teisės – visuotinės žmogaus teisės“ veiklą, skatinti</p>	<p>Septynios organizacijos penkiuose regionuose į savo projektinę ir advokacinę veiklą integruoja žmogaus teisių apsaugos ir lyčių lygybės įtvirtinimo politikos principus.</p>	<p>VMN prezidentė</p>

	<p>žmogaus teisių apsaugos ir lyčių lygybės įtvirtinimo politikos žinomumą ir skatinti jų įgyvendinimą regionuose.</p>		
	<p>Ugdyti darbuotojų, asociacijos narių ir savanorių kompetencijas žmogaus teisių apsaugos ir lyčių lygybės srityje.</p>	<p>Mokymai, seminarai, nacionalinės ir tarptautinės konferencijos</p>	<p>VMN valdyba</p>
<p>2. Siekti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, tobulinti organizacinę kultūrą.</p>	<p>Vykdyti priemones skirtas perdegimo sindromo prevencijai.</p>	<p>Reguliarių organizacijos kolektyvo susirinkimų organizavimas</p> <p>Konsultantų supervizijų-intervizijų grupės veikla;</p> <p>Kasmetinių išvažiuojamųjų stovyklų - seminarų organizavimas;</p>	

<p>3. Stiprinti VMN dalyvavimą tarptautiniame moterų judėjime</p>	<p>Dalyvavimas tarptautinių bendradarbiavimo tinklų veikloje.</p>	<p>VMN dalyvavimas tarptautinio European Network on Gender and Violence veikloje, dalyvavimas konferencijose, pranešimų rengimas ir skaitymas;</p> <p>VMN dalyvavimas FemCities tinklo veikloje, dalyvavimas tarptautinėse konferencijose.</p>	<p>VMN Valdyba</p>
---	---	--	--------------------

Asociacijos Vilniaus Moterų namai prezidentė

Lilija Henrika Vasiliauskė

